

Ms 527

Montesquieu Úr
Munkácsi a
a

19. livre

Törvények

BCU Cluj Central University Library Cluj

LELKEKÉK.

..... Prolem sine matre creatam.
Ovidius.

francziából fordította

Benkő István

Prokátor.

ii.

K. N. Könyv.

A' Törvényekről, azon
viszonyban, a' mi
azoknak azokkal a'
principiumokkal
vagyon, a' mellyek
formálják a' közön-
séges lelket, szoká-
sait és módjait egy
Nemzetnek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A. Révész

2.

A. P. B. S. Z.

Emek a' Könyvnek Maté-
riájáról.

Er egy nagyon széles Matéria.
Az ideáknak ezen csoportjában,
a' melyek elmémbe tárnak, in-
kább fogok figyelni a' dol-
gok rendjére, mint saját a'
dolgozatra. Nékem jobbra balra
kell vonulnom, magamut ábra-
furnom, és világot kapnom.

A. P. B. S. Z.

M. Kiss.

A' leg-jobb Törvényekre nézve,
mielven kötséges, hogy az elmék
elképzitve legyenek.

Semmi sem tetézett elviselehetet-
lenebbnek a' Germanusok előtt
a' Város' Tribunaljánál. et' melyet
Justinianus felállított a' Nazianus-
soknál azért hogy az ok királyá-
nak gyilkosra megpereltetés, nekik
egy inkonyatárs' barbarus dolognak
tetézett. Mitridates a' Rómaiak ellen
betelelven, nekik minden feleto
perlekedésbeli' formálitataikat
hányta szembe. et' Parthusok
nem szenvedhették azon királyt,
a' ki Rómában nevelsen, ma-
gát nyájáská' et' horrájárulhatóvá
teke

teke
teke
teke

tette minden emberre nére.
 Felajdón a szabadság elvivelhez
 toltamok tettett azon népek-
 nek, a kik arról álmi meg nem
 soktak völt. Így néha egy tíz-
 levegő ártalmat asoknak a kik
 a moeváros ortákokban élset.

Egy Dalbi nevü Velencei ember,
 Réguban mulatón, a Királyhoz
 verettett. Et midön e megérsete
 hogy Velencében nem léne Király,
 olyan katasztrófa fokadott, hogy
 köhögés fogta belé, e nagy baj-
 ban völt, a míg lióvarnok jöshöz
 szölkhatott. Ohélyek az a Fövény-
 adó, a ki jóvallani tudná az ily-
 lyen népeknek a népn igazgatás?

W. H. H. H.

Ad. B. S. Z.

A Tyrannismusról.

Két nemei vannak a Tyranni-
musznak; egy valóságos, a melly alól
az Igazgatásnak erőszakoskodik
ban; és egy vélt, melly örelteti
magát, a midőn azok a kik igaz-
gatnak, olyan dolgokat állit-
nak fel a mellyek egy Nemzetnek
gondolkodási módját ingerlik.

Dion mondja, hogy Augustus
magát Romulusnak akarta hi-
vatni; de habván hogy a Néps-
félne nehogy ő Királyi legyen,
megvéltosította erőtét. Az első
Rómaiak sem akartak selyeséggel
jel Királyt, mivelők egy Néps-
kálnak

6.

rálynak hatalmát ki nem al-
 hatták: az akkori Rómaiak nem
 akartak királys, azért hogy az-
 nak módjait ne keljen tüzni.
 Mert, noha Caesar, a Triumvirak,
 Augustus igazi királyok voltak,
 csak ugyan ők az egyenlőségnek
 minden külső tiszteletét megtaga-
 ták, és az ők privát életek.
 egy Blenderis' nemet tartott
 az akkori királyok pompájával:
 és a midőn ők nem akartak
 királys, és azt tette, hogy ők
 módjait nem akarták tartsa-
 ni, és el nem fogadni az Afrikai
 és Kárpheleti Népeknek módjait.
 Dion mond, hogy a Római Nép
 méltatlankodott Augustus ellen,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Leirnyas

bizonyos általa adtatott Fővölye-
 kért: de mikélyt Pylades Komei
 viast, a' kit a' faevik a' Városból
 ki kergettek vult, viltta' hivatta,
 a' neeg- nem- degedes megstunt.
 Egy illyen Néps a' Tyrannusmuss
 elevenebben érsette, a' midön az
 ember egy Sancerst elisött, mint
 a' midön tulle minden Fővölyeist
 elvette.

N. P. S.

Mi a' körönseges Lék.

Több dolgot kormányoztak
 az emberekot, a' Glina, a' Val-
 lais, a' Fővölyek, az Szargatai' ma-
 simai, a' mely dolgoknak példái,
 az erkölcsök, a' módok; imen

formy

8.

formálódik egy körönkéntes lélek,
ami itt a Desulphurum.

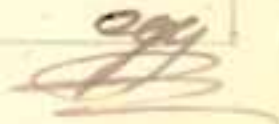
A mely mértékben egy érenek
bél mindenik kőmésben több erő
vel dolgozik, amilyen engednek
annak a többiek. A Fő mérték
és a Blima írattodik szinte
egyedül a Vadakur; a módok
mágyorok a Blima írattodik; a víz
vények tyrannizálják a lapmát;
az orkölcsök adnak hajvona a to
must Lacedaemonban; az igaz-
gatói 'maximái' és a régi 'Baká-
ok' adnak az ólmában.

V. Leitz

V. BÉSSÉ.

Miként kell arra figyelmeztetni, hogy egy Nőmzetnek körönjáró Lelke meg ne váltosson.

Ha lenne a Világon egy Nőmzet, a melyik egy tiszta alkori kedvel, egy nyelvi tisztasággal, egy örömmel az életben, egy irlettől, egy könnyűséggel gondolatáinak körleírásban, bízna, a melyk öltözet, kalomeres, vidám, némelykor gondatlan, gyakran még gondolatlan volna; és a melynek e mellett bátorsága, remes kivűlége, szabad gondolkodása,

egy

egy bizonyos fö'becsüléssel: prins
 o' honneur! lenne; nem kellene
 Fővényeknél fogva kényszeríteni
 igyekermi módjait, nehogy viz-
 tabbái kényszerítessenek. Ma a
 caractere átaljában jó, mi a baj
 nemely abban levő hibákkal?

Amint a fejérreket meg le-
 hetne tartás tartni, lehetne Fő-
 vényeket használni erkölcsi kerek
 javítására és luxusoknak
 megkészesítésére: de ki tudja
 ha itt az ember egy bizonyos
 irtás, a' mi a' Nemzet "garvaz-
 ságainak forrása lenne, és egy
 finum ságat, a' mi az idegenez-
 ket a' Nemzethez vonná, nem
 vesztene-e el?

cs. Fővény
 P

A' Fővényhozónak kell a' Nemzet
 lelket követni, a' mikor ő az igaz-
 gatas' principiumaival nem ellen-
 kerik; mert Semmit sem cselkez-
 sünk meg mi jobban, mint azt a'
 mit Szabádon cselakunk, és szer-
 meketes gondolkodásunkat követve.

csíjon az ember egy természet-
 telen vidám Nemzetnek egy rida-
 mány-~~szemlé~~ lelket: un effra
De p'evantorie!; a' Status abban
 Semmit sem fog nyerni, sem
 belsőjére, sem külsőjére néve.
 Hajjuk néli az encsen-benes dol-
 gokot komvion, és a' komoj dol-
 gokot vigon tomni.

V. A. A. A.

W. B. B.

Hogy nem sütköz mindens
jovittami.

Hadjanak minket egy a' mino
vagyunk, állott egy Nemes
ember egy Nemesből, a' melly
Nemeseket kaptunk, a'
mellyt képeket adánk. A' Fer
meites mindens elgaritt. A' Fer
meites nekünk egy cleventéger
adott, a' mi' kéis aram, si' fejle
arra hogy minket mindenek
arant hibába ejtten; éppen az
cleventéger megjovittami az udva
világ; la prouesse: /ábrat a' mi
a' nekünk képez, a' minden beléne
a' világ

Világ arany kedves önt, és kíván-
kóppen a jejenépek saíalladása
arany.

Magjantat minke a mint vaggul,
és mi kamba-nem-vevü minemü-
ségink szar qualité indifertat,
a mi kevei gonakdágainkat öve-
veve, és nájok, hogy a Főveimet
a melyek nálunk a saíalladói
kedves konkurrensek, ne len-
nének illik.

V. A. R. S. S.

Az Athónaebeliékről és a da-
cédaemonbéliékről.

és Athónaebeliéket, monda tovább
er a Nemesember, egy Néjből
állottak, a minok némely ha-

bonan

hasonlatossága volt a ménkel.
 Vidámsággal nyúlt a foglalat
 továbbodás; egy tréfás okó néli
 tetsző a beálló éleken minis a
 Theatrumban Ezen elevonséget
 a mit a tanárkorában is mutat
 tott, a teljesítésben sem vesztet
 te le. a La'edaemonbéliek' ca
 revere deket, komor, szász, fak
 gató volt. Nem vette volna az
 ember több hatását egy cshénai
 belinek az unalomba hozván,
 minis egy La'edaemonbélinek
 az vidámságván: diversálván:/

W. A. B. S. S.

A társalkodó kedvnek tüleményéről.

Minél több emberek jönnek
 átve, annál könnyebben válsz

tabja

tatják a módjokat, mivel hogy
 mindehik a mai napnak ki van
 nézésük tétetve; inkább lát-
 já az ember az egyenként-
 vökök különösképen. A' El-
 ma mely okassa hogy egy Neme-
 ket szeretne a társalkodás,
 az is okassa hogy szeretne
 változtatni; és a' mi csinálja
 hogy egy Nemes szeretne a
 változtatás, az is minde hogy
 islesei formája.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ez a' asszonyok társasága
 elronaja az orkületük, és for-
 mája az isleis; a' kívánság
 inkább tettemi ma' okná-
 bekorra a' csifalkodások;
 és a' kívánság inkább tettemi
 saját magánuk, a' módjuk

huzra

16.

hossza be. A' rövid fontos
tárnyak: az hijábava- valóságos
kapkodás ábrái, az ember kü-
nne nélkül nevelé' körüsküde-
sének ága- bugatt.

A. H. P. E. S. S.

A' Nemzeteknek hijábava-
lóságát is kevéj' ségéről.

Az hijábava- valóság egy Igazgá-
táska névne kiribagy egy jó
ragó- toll, mikép' a' kevéj' ség
egy vesztelme. E' csak azért
vann, hogy az ember kipurja
magának, egy á' dalkit, a' kama
nélkül lév' jöket, a' mellyek az
hijábava- valóságból tármarnak;

a' tusk

14.

a' luxusból, az industria, a' mez-
 tességek, a' módik, a' csinosítóg
 (lapulósaffé!), az islés: is egy
 más údvárat, a' végeslen korrak-
 kot, a' melyek bizonyos korszakok
 kevéjségéből származnak, a'
 rabség, a' szegénység, mindennek
 elmulatása, a' korszakok, a'
 melyeket a' történet korszakok-
 kéi is elmulatása, is önmű-
 magának is. A' rabség külön-
 menje a' kevéjségnek; a' munka
 egy következője az hijsávaló-
 ságnak: Egy Spangul az ö kevéjs-
 sége arra viten, hogy ne dolgoz-
 zon; egy Francziát ar hijsába-
 valóság arra hajt, hogy másként
 jobban tudjon dolgozni.

Öminden

minden rossz Nomros ferres:grave:;
 mors arak a' sik nem dolgarak,
 magokat ugy vesit, mint füvaks
 araknak, a' sik munkálludnak.

Vigálg meg minden Nomros-
 ket, is meg fogad látni, hogy
 nagyobb réteben a' ferreség,
 a' bükkesség, is a' kessegg egy nyu-
 von farnak.

Achim: Nővei bükkék is
 vesek: arak, a' kibnak minden
 rabdélgájt, fogadnak egyet,
 ha csak pár lépésnyire is kell,
 is két pint vesnek vitoleire;
 ök magokat lebecsölömítotri
 hiszik ha ars magok vi'mek.

Főbb Tartományok vagynak
 a' Lódon, kul az ember meghadja

nőni körméit, hogy megmutassa
hogy nem vulgarik.

Az Indiai Lejér népek séggen-
nek tartják olvasni tanulni: az
a foglalatosság, mondnak ők, a
készkültségüket illetik, a' sika' haz-
gudákban önkéntes önekelnek
el. Egy Bastában, ők nem jön-
nek; egy másban, csak kőszár-
kakat, gyökereket csinálnak,
még ritt sem tartanak törni;
másokban, nem kell nekik se
vörös horni menni. A' kevéjtség
itt a' maga reguláris felállítás,
az asokot követeli is. Nem
szükség megmondani, hogy az
erkölcsi tulajdonságoknak
külsőbűsö sküle menjei vagnak,
a' kérem a' min az ut mábaltal

egyedül

20.

eggyesíttve vannak: így a' kovács-
leg, egy hársóvalan ambiróval,
az ideák' nagyságával, s a' t', ábr-
vekkéttéve, a' Domaiaknál azon
kéveskereséket külső, a' miket
tud az ember.

H. P. L. S.

A' Spanyoloknak is a'
Sinaiaknak karakteréről.

A' Nómretek' különöb caracte-
rei vörwakkal veszekkel,
jó is gonosz tulajdonságokkal
elegyűlnek. A' Kexencsők elegy-
vörwakkal a' mellyekből nagy-
jók Szármának, is gyakron
arokat nem is gyamitani az
ember;

21.

ember; vagynak olyanok is a
medyekből nagy kóborok kár-
marnak, és a medyeket az em-
ber ^{nem} befogamitana inkább.

Híves való a Spanyolok jó
hite minden időben. Justiz
ius bezzeli minő hűséggel
visznek gondot a náluk betett
dolgozókra. Los Depósitos; gyak-
ron halál s kemények éretnak
titokban tartásáért. Ezen hű-
séggel bírtak hajdon, bírtak
ma is. Minden kemények ^{akkor} és
visban kereskednek, és bírtak
kerencsejüket a spanyolokra, és
még s ha nem bánták meg. De
ezen dicsegetre méltó mineműség,
párkálva kezeikkel, egy olegye:

Deo

22.

Deit formát, a miből oly' külső-
nyak stárnának, a melyet rejtő
nézve veszedelmesek: az Európai
Közet monarchiájának minden
kereskedés és kemek elött folytatás.

A Sinainak caractere
egy más legyeds formát, a mi
ert nézve ^{szem} contrabban a Spany-
lak' caractereivel legyedsből
való elerek: leur vie precieuse!
akarra, hogy ők egy bämülatra
mélvi munkasággal, a egy oly'
felesőbb való nyereség' kiváráis-
tal bírnak, hogy egy kereskedő
Kemek sem bírhánk kurrak.
Er az esmérés híűség' elenség'
tartotta fenn nekik, fajniával
a kereskedés; egy Európai Kem

red

23.

veskedö sem meris meg cher fugz
 mi az ak' neve alatt, bar' melk
 kimyü is lett volna cher fugzri
 tengeri tartományaimnál fugue
 csak felül.

H. P. B. S.

Reflexiók.

En nem azers mondattam, hogy
 Sommis is kistobbitem azon vege-
 len távildágot a mi a vesetek is
 a viktusok köztö van: Jöten men-
 tlen! En csupán az akarsam
 megértetni, hogy nem minden
 politikai hibák morális ves-
 tek, is nem minden morális
 hibák politikai vesetek; is az
 az, a minok nem kell esmeres-
 lenül maxadni azok elöt, a tife

Fiv

Fővényeket adnak, a melyek a kö-
zönleges lelket botránkoztatják.

K. K. P. B. S. S.

A módokról / des manierek /
és erkölcsökről a Desputai
Státusban.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Egy fő Maxima az, hogy az er-
kölcsöknek is a módoknak oha-
nem kell a Desputai Státusban
megváltozni; Semmi sem követ-
ne hízelelenebb egy revolutio. Az
hogy azen Státusokban minde-
nek is Fővények, úgy stülva: itt
csak erkölcsök is módok valak-
talnak: is ha azo felforgasd, min-
dena

gens, felfordítás.

A Fővénnyek hozattak, az ex:
külsők beihlettek; font infixio;
erek inkább tartanak a kizárta-
gat lélekkel, azok inkább állanak
egy különös intéren: no már
ittintegy vesztölme, inkább, a kiz-
léleknek felfordítására, minis egy
különös intéretet megváltoz-
tatására.

Aron Országokban, kul minden
ember minis felsőbb is alsóbb, egy
akozatus hatalmat gyakorol is
kewed, kevesebbé tartalkodik
az ember, minis azokban, kul a
szabaddig minden alapvotokban
országok. In hat az ember keves-
sőbbé változtatja műjait is eskül,
csis; az állandóbb műjok inkább

kiez

kirehivonek a' híve'nyokhoz:
 így egy Fejő'lelemnek avagy egy
 híveny'főrónak itten kevesebbé
 kell az erkölc'vök, és be'kés'ek
 ellen vét'oni minn ak'ar melly
 Országban a' Világban.

Itt a' Fejő'népek rend'szeré'ns
 be'csukattak, és selly'at'eggel nem
 adhat'ak semmi má' Országok
 ban, hol ők Fejő'fi'akkal élnek,
 az ők ö'f'v'ine a' tét'k'ise, és a' k'is
 vánd'og né'kiek is tét'k'oni, az mi
 veli, hogy az ember j'ly'om'j'ly'z
 v'as v'á'bor's'ata a' m'ö'd'ö'f'v'et. A'
 két nemek egymás' ol'v'oz'j'ak, azok
 ol'v'ez'rik, eggyik minn a' más'ik,
 a' mag'ok meg'k'ü'nt'ön bü'cs'et'v' és v'az
 l'ó'd'i tulaj'd'ons'ág'okat; a' minn men's
 v'ál't, egy szab'ad ak'ar'at'ca ves'ti

24.

magát, és a müvek váltornak min-
den nap:

K. M. P. E. S. Z.

A müvekröl a Sineiaknál.

De Sina az, hal a müvek leront,
 parasztlank. Ezen kívül hogy itt
 a fejeknek tökéletesen külön
 vagnak válvá a fejfiakról, az
 iskolákban a müvek mikéno
 az iskolákban tanítottak. Oly-
 anek az ember egy fudóskák
 nyü müveöl a minőségve tük-
 telkedik. Az ilyen parasz-
 lankban adtatott dolgok, és
 a magokot reátartó tanítottak
 által, megragadnak min a murele

Drina

28.

Principiumuk, és nem változ-
nak többé.

Heroldus Péter.

Melylek a természeti erkölcsök
egy Nemzet' erkölcsének és
módjainak változtatására.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Megmondtuk, hogy a Fővények
a Fővényeknek különös és korok-
ban megállított intézetei, és az
erkölcsök is a módok pedig által-
jában a Nemzet' intézetei. Ebből
következik, hogy, a mikor az em-
ber meg akarja változtatni az
erkölcsököt és a módokat; az
igen tyrannusi dolgnak tartatani:
jobb azokat mai erkölcsökkel és

Sarkas

és Szokásokkal megváltoztatni.

E Székely, midőn egy Fejedelem nagy változásokat akar tenni, úgy kell hogy a Fővénység által igazítsa meg azt a mi a Fővénység által hoztatott be, és a módok által változtatja a mi a manierek által hoztatott be: és az egy igen nagy politica, politica által változtatni azt, a mindeközök által kell megváltoztatni.

A Fővénység a mely közelesse a Okusokot Szokásoknak és közelesse a székelyek elvágatására, és a Péternek erőtököttség, a mely hobbú kaputjaikat arának a kik a Városokba jöttök tényleg elvezette, Fyrarmukhoz illő
vols.

vált. Vagynak ezekörök a vesztéknek meggátolására, azok a bizonyítások; vagynak a módoknak megváltoztatására, azok a példák.

A könnyűség is hamar fáj a melly szerint ez a Nemzet pallekozott, igen megmutatta hogy ez a Fejedelem igen rossz gondolkodott a felül; a hogy csak az emberek nem voltak barmok, a mint ő mondta. ez erőtökös ezekörök, a mi ket ő elövelt, határolanak voltak; ökelidőssel mindennek végét erre vilna.

Ö maga megmutatta ezen változtatásnak könnyűségét. a fejérek népek becsukva is némely módon rabküzgáltak voltak; ő azokat

az Uvarkos küldött, és Németh-
 országi nőket öltöztette, né-
 kük materialakat küldött. Er-
 ő Ném mindezt megismerse
 egy nőjät az életnek, a mely ugy
 annyira hirtelkedett ingyen,
 kijávarahiságának, és passiviz-
 nak, és a megtörtött a férfiak-
 nak is.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Csak a valóság meg köne-
 nyebbé tette, a volt hogy az akkori
 erkölcsök a Climában idegenek
 voltak, és a Némzetek elegyedése
 is az hódítások által hozattak
 ide be. S. Péter Európának er-
 kölcseit és nőjait Európa egy
 Némzetének adván, oly könnyü-
 ségre talált, a mit maga sem
 vett észbe. Csak Climában úrasága

alább

elöbb minden iradigabna. Tehát
nem volt neki kétsége Fővén-
nyekre azért hogy Komáromban
erkölcsöt is módjait megváltoz-
tatta; deig volt neki abba más
erkölcsököt is más módokat
önteni.

Értelében, a Kőpek igen sok
készségek ragadvak; tőlök azo-
kat BCU Cluj / Central University Library Cluj amyo-
tellen mint őket kéresek ilonok
ké' termi: tehát nem kell azokat
megváltoztatni, hanem arra biz-
ni, hogy saját magok változ-
sák azokat.

Minden büntetés, a' mi nem
kétséggel társaság tykannak.
A Fővénny nem egy csupa katta-
lom kö: la loi n'est pas un

pour

pur acte de puissance:; az irány-
amagy: indifferenter: / lévő dolgok
termelékenységét fogva nem rugó-
zóknak!

H. V. P. L. S. Z.

Az hársi igazgatásnak befejezése
a politiceira.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A fejérségek erkölcsének válto-
zatára kétség kívül sok befolyással
létlen munkák: orkály igaz-
gatásába. Minden feltehetően
gyon: a fejérségek despotizmusa
és egyrészt magát természetesen
a fejérségek költségével; a fejérsé-
gek szabadsága a monarchia-
nak lelkeivel.

H. V. P. L. S. Z.

W. A. R. S. S.

Nemely Törvényhozók miként
 zavarták egyben a principia-
 mokot a melyek az embernek való.

Az erkölcsök és módok között,
 melyeket nem a Törvények hoztak
 be, vagy nem a törvények hoztak
 be.

Er a különbség a Törvények és az er-
 kölcsek között, hogy a Törvények inkább
 a Dölgérek cselekedéseit regulázzák,
 és hogy az erkölcsök inkább az ember-
 nek cselekedéseit. Er a különbség az
 erkölcsök és a módok között, hogy az
 első inkább illetik a belső világot,
 a másodikok a külsőt.

Nemelykor, egy Státusban, ezek a dol-
 gok összekeverednek. Lyeurgus is
 csak

csak egy Fővénykönyvet írt a Fővényok-
ról, arköltésokről és a módokról; és a
Chinai Fővényadók is ezt szokták e-
szközben.

Nem kell csudálkoznunk ha Lacédaemón-
nak, és Sinának Fővényhorói a Fővé-
nyeket, az arköltésüket és a módokat
örökösleggyítették: ez azt jelenti, hogy az ar-
költésük a Fővényeket reprezentálják,
és a módok reprezentálják az arköltésüket.

A Sinai Fővényadókban a világot társ-
gya, hogy Népeiket nyugadalomban éltes-
sék. Ők azt akarták, hogy az emberek
egymás nagyon tiszteljék; hogy mindenki
négye síre minden pillanatban, hogy ö-
ssze tarturik másokat, és hogy nem
lesse egy Dölgör is a kei némely sekín-
totben ne függene egy más Dölgörrel:
Ők tehát az embereknek legkisebbjebb
régulációt adták.

Igy, látta az ember a Sinai Népekről
a jólati embereket egy más közt olyan

ceremóniákkal élmi mint egy felsőbb
 állásból való emberek: igen ügyes volt
 köz a nyújtásnak becsapogtatására, fenn-
 tartására a becsapogtatás s jó rendnek
 az a köz között, és mind azon vesztésnek
 a melyek egy durva lélektől jönnek el-
 töléstire. Valójában, magunkot az ud-
 variság / civilité / reguláitól megta-
 badítani, nem azt tétik, az közt ke-
 resmi hibáinknak könnyebbégére?

Az emberiség / la civilité / többet ér
 erre néve mint a módoság. A' mód-
 oság / la politesse / hirtelkedik a' má-
 sok hibáinak, és az emberiség megaka-
 rájartat minket abban hogy a' miinket
 napfényre tégyük: az egy vesztés, a' mely-
 lyet az emberek magok közre vesztnek,
 hogy egymást meg ne vesztessék.

Lycurgus, a' kinek intéresei komé-
 nyek vültek, nem tartotta szemüben
 udvariságot a' midőn a' módosakat meg-
 határozta; ő ebben nére azon hivatás-
 telket

lelket, a' mit Néjének akart adni.
 et' mindig javító avagy javított ember-
 nek, a' kik mindig utasítanak, és mindig
 utasítottak, egyenlőleg együgyűség-
 sanyarúság válsak, több virtustól
 gyakorlottak magak közt, mint kefe-
 telkedéssel lehet volna egymáshoz.

III. Rész.

Külvörös társaságának Sinái
Igazgatásnak.

Sinának Törvényadói többet vannak:
 az a' Religiót, a' Törvényeket, az erköl-
 cököt és a' módokat sőt ueelegyisemő;,
 mind a' váls a' morál, mind a' váls a'
 Virtus. et' Parancsolatok melyek en-
 négy prindot nérsék, abból álltak, a'
 mit cre'émniaknak s. let ritel: / private
 az ember. Enn cre'émniaknak Ko-
 roz megtartásául váls az, hogy a' Sinái

Igazgatás

Izargasás triumphált. Eretnék tanulásában töltötte az ember egész ifjúságát, egész életét eretnék gyakorlásában. Az írástudók ereket tanítottak, a híjósok ereket hirdettek. És mivelhogy azok az ilcsenek minden apróbb dologban magokba bonyolították, a minden mádot eláldták ereknél kevés megtartására, Sinajól kormányoztatott.

Két dologok vesztették könnyen a creimoniaikat a Sinaiaknak kivételesen is fejébe; az egyik, az ők igen öltözköztetett irások módja, a melly mivelte hogy, az életnek egy nagy része alatt, a lélek egyedül ezen creimoniaikkal foglaltott el, mivelhogy meg kellett tanulni a könyvek olvasását, és a könyvekért a mik azokban vultak foglaltatva; másik, hogy a creimoniaiknak oktatásában semmi lelki dolog nem lévén, hanem csupán egykötés

könyvvel

39.

Könnyűen bánáznak rendszabásai, könnyebb szívvel meggyőzri és megillettrici lelkeket, mint egy föléli Dolgozóul.
 1. Drune chose intellemellej.

A Fejedelmek kik, a' ereményök által való igazgatás helyében, az halálos büntetéseknek ereje által igazgatottak, az akarrák az halálos büntetés sakkal kivitatni, a' ^{mi}miner nekik hazsalmában, az az, eskücsököt adni.
 Az halálos büntetések ugyan elszakatának a' társaságtól egy Polgárt, a' ki már eskücsököt alapszövén, a' Fővenyestet ábralkítja: de valjon midőn minden ember levestkerse eskücsököt, helyre fogják azokat állítani? Az halálos büntetések ugyan több következőcsök a' közönséges rabszabás meggátolják, hanem ezen rabszabás meg nem olvasolják. Az arctiába is volt Sina, a' midőn elhagyattattak az igazgatás príncipiáimai, a' midőn a' okokat oda lette, az revolvárius

határozat

látattak.

M. A. B. S.

Következő az előbbi kértből.

Abbil jönn, hogy Sina hódítással nem
 vette el helyességel Fővérmeyeit. A mi-
 nek, az erkülsök, a Fővérmeyek, a Vallás
 itt ugyan azon dologból álván, mind
 est nem lehet egyszerre megvalósí-
 tatos. És mikép' a győzések avagy a
 győzetteketnek változni kell, úgy Si-
 nának mindig győzedelmesnek
 kellett lenni: mert erkülsői nem
 módjai, módjai nem Fővérmeyei,
 Fővérmeyei nem Vallását csinálván
 ki, könnyebb völs neki magát
 lattan: lattan a meggyőzetteket
 Néphez alkalmaztatni, mint a meg-
 győzetteketnek hátrója.

Ésüé

Ebből még egy elég komoly dolgot következik: úgy mint, szinte lehetetlen valaha a Keresztényiségnek magát Sínában megfigyelni. A "Külső" felfogadása, az annyira inkább a Templomokba gyűlése, nékiékeztetésével társalkodása a Vallás, külsővel, nékiéke a Sacramentumokból kétszeredése, a fülbe gyónás, az uszítás, az egy felelős, társát, mind a felfogása az Ország, erkölcsös és morális, és még azonnal megsérti a Vallást és a Fővénnyeket.

A Keresztényen Vallás, a felebarát szeretet által, egy köz Istemi tisztelet által, ugyan azon Sacramentumokkal való élés által, látszik kívánni mindennek egyesülését: a Sínaiak ceremóniái úgy látszik mindent külön valói rendeltet.

És minthogy láttuk hogy az a külső
 tömveállítás átaljában a Despotizmus
 lalkévet tart, tehát ebben az aronokok
 körül fogunk találni egyet, a mellyek
 okozták, hogy a monarchiai Igazgatás
 is minden mérsékelt Igazgatás job-
 ban megfelel a keresztény Vallásnak.

K. H. P. S. S.

A Vallásnak, a Fővezényeknek,
 az Erkölcöknek és a Módoznak
 az az egyesülése miként esete
 legyen meg a Sinaiatnál.

Sinának Fővezényadói az Igazga-
 tás fő tárgyát a Dicsődalom, csón-
 delegés vessék. A subordinatív
 látszó elvűök annak felsőszá-
 ra legalkalmasabb elkövetők.

Ebben

Ebben az ideában, ők asszissé
hogy tartvának az Külek aránt
való tisztelet beoltani, és ők omnia
Den orgokos átkeszedik erőt.

Ők végetlen tartassák az örök
és cérémóniát rendeltet hoggarak
mind alsakben mind külökben tisztelet
senek. Lehetsen volt annyira tisztelet
a meghült atyákat, hajlandóság nélkül
őket átkeszedik tiszteletben tartásukban
lévő Külekhez tartási cérémóniák
intébb körletessel a Valláshoz; az éles
ben lévő atyákert valók pedig intébb ha
sonlitottak a Tivényekéhez, az eskü-
csökehez, és a mondokához; hanem csak
csak reitai válsak egy bádaknak, és
ez a Tivénykönyv igen kiterjedt volt.

A Külek aránti tisztelet sükkégs-
képpen együtt járt mind aránt, a mi
Külekét tette, az Öregfogok, a Tanított,
a Fiketek, a Baktak aránt. És a Külek aránt

zans való rítseles megforditva egy a
 magzatok azans való keresztet tett
 fel; és következő kereszt ugyan azon vis
 szontes keresztet az Öregeknek az Ife
 jához, a' hitessaknak azokhoz a' kik
 alattok voltak, a' Eszékaiaknak jobbajjai
 hoz. Mind e' csinálta ki a' tisztelet
 öcsökét; lev rítel; és ezek a' tisztelet
 öcsök a' Nemzet' közönseges belkés.

Ma' most a' keresztet az ember a' vis
 szont, a' mivel a' legentebb egy-egy tets
 ző dolgok, Sina' alapus Enstitutiójával
 együtt, birhattak. Ez a' Bizodalom egy Tar
 milia' igazgatásának képrelesen formái
 lódott. Ha az atyai ~~személyes~~
~~személyes~~ tekintetet meghibébbítod, vagy
 ha csak a' creciónomáktól, a' mellyeket
 a' tisztelet, a' mellyel az ember az
 azant viselést, kifejezik, eltaggaa
 tud, meggyengíted a' hitessaknak azans
 való rítelét, a' kik mint Atyák nére
 nek; a' rítelölésnek nem lépén többé

az a' gondja az emberekre, a' likes az
 gyermekeik gyarant tartoznak nézni,
 azon viszonyait a' keresztnek, a' mi
 van a' Szabadalom is jobbágyok köze,
 el fug a' kivonkános vesémi. Vájjel egy
 gyöt éren gyakorlatát díjál, is a' Szá-
 lutt megrestektetted. Ohagában igen mind-
 egy az, hogy minden reggel egy menyec-
 ke felkeljen, hogy ezt vagy azt a' kötes-
 lettegetet sellyetítte anyatta körül:

De ha az ember figyelemre vérti' hogy azok
 a' külvö dolgok künetlen egy észre om-
 látkoztatnak, a' mellyet kütkéget minden
 kévekbe nyomni, is a' minék minden
 kévekből a' Dívdalmat igazgató lel-
 ket kell formálni, által fugja látni az
 ember, hogy kütkéget, hogy egy ilyen
 vagy egy olyan külinöv bányá legyen.

K. L. Kéké
 Csab

N. K. R. S. Z.

Egy Paradoxumnak megfejtése
a Sinaiakra nézve.

Különös, hogy a Sinaiak, a kiknek
életé egészen a Kereskedés: le-
vél: / álsal van intéztve, mind-
azáltal a legesetább emberek
a Sinaiak / Central University Library Cluj
a kereskedésben, a mely soha sem
tudta beléjük evépeztetni az arra
olly' természetes jó hitellességet.
Annak a ki vásárol magával kell
vinni saját kompromaját; mivel min-
den kereskedőnek három vagyon, egy
nehéz vásárlási, egy könnyű árulá-
si, egy igaz arokra nézve a fiók
veájuk vigyáznak. En az hitelm
meg lehet fejteni ess az ellenmondás.
A Sinaiak

44.

A' Sinaii Fővénnyadóknek két tar-
gyai voltak: ők akarták, hogy a Nép
légyon jobbágy és csomós, és hogy lé-
gyen munkás és szorgalmatos. A' Elli-
mának és Földnek természetesenél
fogva, annak egy kegyelemből való
élete vagyon; itt az ember csak az
erős szorgalom és munka után lehet
bizonys élete felül.

Mikor minden ember engedelmé-
kedik, és minden ember dolgozik, a' Szá-
tas egy bűdug állásban vagyon. A' ki-
ség, és talám a' Elina' természetese-
re, a' mi minden Sinaiakban egy meg-
foghatatlan nyereség, Szomszédok;
és a' Fővénnyek nem gondurkodnak on-
nak megátolása felül. Minden ille-
ve való, a' mikor kérdés volt az erős-
séggel kérdésről; minden megvált
engedelmé, a' minden kérdés valómettes-
kedés vagy szorgalom által, nyeresé.

Né három

Ne hasonlítanak hát a 'Sinaiak' okorok
 jait Európa' okorajához. Ott minden ember
 bernek figyelmesebb kellelt Sinában
 arra a' mi nekik hasznos volt: ha
 a' csaló vigyázott a' maga hasznaira,
 az a' ki bűnös tartozott vilna a' ma-
 gának gondolni. Lacedaemonban, Sparta,
 bad volt törvény; Sinában szabadság.

K. A. Rész.

Mikép kell a' Fővenyéknek viz-
 szonyotnak lenni az erkölcsök-
 is módokra.

Csak a' különös Iséretet azok a'
 mik így átkövegyenek a' természet-
 telen különvált dolgok, a' Főveny-
 nyeket, az erkölcsököt is a' módokra.
 De bátor aron dolgok megvalósul-
 vagnak, mégis azok nem hajják

hogy
 H.

hogy köztök nagy viszonyok
légyenek.

És kérdésük Solontól, ha a
Fővénység, a melyeket ő arcthénae.
belisknek adott vala, a legjobbak
vólnának e. "En nekik, felelt ő,
„a legjobbakat adtam azok közül
„a melyeket elvirkhenek,": Leip
mondá, a mi minden Fővénység
nak kellene hallani. Chiron az Atheni
Dalcsallag szül a Szó népek: "En
nektek adtam parancsvlatokot,
a melyek nem jöte,": az arcthéna,
hogy azok csak egy viszonyos / rela-
tive: / jóval bírnak, az alhársza
minden nehersegates, a miket az
ember a Chiron Fővénységi ellen
támaszthat.

K. H. D. S.

K. M. P. é. S. z.

Feladatára ezen materiának.

Midőn egy Népmek jó erkölcsöi vagy-
nak, a' Fivülények együgyűek lésnek.
Plató mondja, hogy a' hadaméntus,
ki egy felette iszerfő "Népet igaz-
gatott, minden perlekedés hirtelen-
séggel véget sz, mindenek fő mint-
ra névve egyedül hűtöt ajánlván.
De mond ugyan Plató, midőn egy
Nép nem olyan vallásos, csak olyan
alkalmatosságokkal lehet határát
venni az esküvésnek, hol az, a' ki
esküszik inszeffé nélkül van,
mint egy iselőbíró és a' bizonyítást.

K. M. P. é. S. z.

W. M. Rész.

Miképpen követik a Fözvények
az erkölcsököt.

Abban az időben, hogy a Rómaiaknak erkölcsi tikkait vólak, nem völt nállak még scülinás Fözvény a közönsej / Central University Library, Gung
lat: s. Mindön ez a bün kezdett megjelenni, az olyan gyalázatot cónak találtatott, hogy az ebett pénznek vikkáfiresséire kárkudatát egy nagy büntetésnek tartatott; Bizonytág ebben a S. Scipio, megjelöltése.

W. M. Rész

W. W. Bess.

Folytatása ugyan ezen Materiamnak.

A' Törvények, mellyek az Anyának,
 birrak a' Futorlátat, inkább az Anya-
 va' Semeljének megtartására figyel-
 mestek; azok, a' mellyek az a' köze-
 lebbi Örkösnek a' Jól, több figyelme-
 mel vagnak a' jószágoknak megtar-
 tása felül. Azoknál a' Népeknel,
 kul' az erkölcsök megvonnattak,
 jobb a' Futorlátat az Anyának hagye-
 ni. Azoknál, kul' a' Törvények tartoz-
 nak birvalmat helyettesni a' Jól-
 gárok' erkölcsiben, a' Futorlátat
 a' Jószágok Örkösének adatik,
 vagy az Anyának, is némelykor
 mind a' kettőjüknek.

Ha az

50.

Ha az ember vihágyondol a' d'ó-
mai Fővénnyekre, úgy fogja találni
hogy azoknak lelke átküldött ahon-
a' mit mondok. Abban az időben
mikor a' Frenk's Fábrik' Fővénnyes-
tettek, Romában az erkölcsök sebes-
tellenek voltak. A' Futorság az
va' közelebbi atyafiára tétetett,
gondolván, hogy a' tartósa a' Futore-
ség' b'örket felvenni, a' kinek a' Suc-
cessóban hatna lehetne valaha.
Nem hitték az árvának élését ve-
szedelemben, azok az annak adatta-
tott kerében, a' kinek hatna lette vi-
na az arva' halála. De midőn az
erkölcsök váltassak Romában, lát-
ták hogy a' Fővénnyek is változ-
tattak a' gondolkodás' módját. Ha a'
Testamentum' tévi, monija Capit
is Justitiamus, a' pupilaci' Substi-

tutionis

tationát fél, nehogy a Substitutus
 leszeket hámyon az árvának, tehát
 a vulgaris Substitutios hagyhatja
 felnyitva, és a pupillaris Substitutios
 zárhatja a Testamentum egy részében,
 a mit csak egy bizonyos idő múlva
 lehetne felnyitani. Imhul vagyunk
 az első Rómaiaknál erősebben tü-
 rökösök az elvívgyásatuk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 H. W. P. S. L.

Folytatása ennek a Materiának.

A Római Törvény szabadságot
 adott a menyegző előtt egyenként má-
 siknak ajándékolhat avni; a mez-
 nyegző után pedig az nem engedte
 többé meg. Ez a Rómaiak szokás-
 csein gyökeresedett vól, a kik az
 házasságra csak a takarékoság,
 egyszerűség

eggyüség, és illendőség által inn-
 dítottak volt, de a kiki az hári
 gondok, a kedveskedések és egyéb
 iles' büldogtása által magukat
 elcsálhatták.

A Wisigothusok Fivénnye konz-
 oltse, hogy a völegény ne adhafon
 annak, a kit ő felelőjül alor venni,
 jóvairak tisedon sejjül; és hogy ő
 hárságának első "etsondójében
 neki somma se adhaton. Ez is az
 Ország' szokásaitól jött. A Fivénnye
 horák megakaráták gátolni az a
 Spanyol gögöt, a minél fogva a' leg-
 lenőbbi adakozásokra egy sündülthő
 eselekezőben völs egyvül az em-
 ber hajlandó.

A Dómárok, Fivénnyeik által, a
 világon a' legtavvább uradalomnak,
 a' mi a' virtus' uradalma, némelly
 inconvencientiaiz meggátolták: a'

Spanyol

56.

a' panyvok, a' magukéi' ábról, meg
akarják akadályoztatni ársálmak
szüleményeiz a' világon legromlam
dobb Tyrannizmuskak, az az, a' széps
ség' Tyrannizmuskak.

W. A. R. S. S.

Folytatása ugyan ennek.

A Theodosius' és Valentinianus'

Törvénye az elszakított okais a'
domaiak' régi' erkölcsiből és mód-
jaiból vette. Ez azon okok' kamába
tette egy fejnek cslekedés, a' ki
feleségek' egy olyan móddal fenyeget-
te meg, a' melly egy szabad kemény-
her méltatlan vult. És az ok elha-
gytatott vult a' következő Törvé-
nyekben: amilyfugva, hogy már
az erkölcsök' prónézue megváltoz-

106

tak völs; a Napkeleti Árkálatok
 helyét foglalják völs máxaz Európa
 partjainak. A' Előításkánál, Mih.
 Jastrianus felelőgének, Meréboje
 a' Előításkánál, az Historia mundiá,
 arról a' fenyegetéssel fenyegetse,
 a' melyet a' gyermekeknek bűntől
 az iskolákban. Ezek a' behoratott,
 vagy a' behorandó erkölcsök, képpel az
 Ketrónak egy hasonló dolgát.

Láttuk a' Fővények miként köve-
 tik az Erkölcsököt: most láttuk
 miként követik az Erkölcsök a'
 Fővényeket.

K. V. R.

ALVÉSEK.

A Törvények, egy Nemzet orköl-
cseinek, módjainak és character-
ének formálására mikéj' tes-
hetnek sokat.

Egy rabcsulga Néjnek szokásai
egy rejtet tettök csulgalágának:
szokásai egy szabad Néjnek ismét
egy rejtet szabadágának.

En a Köt. Könyvben külfeltam
egy szabad Néjről; konstnucija-
nak principiális dődsam:
látuk a külemernyeket, a melyek
nek kövorkermi kellet, a character,
a mely abból formálódhatott, és a
módokot, a melyek abból samárnak.

En nem,

En nem mondom, hogy nagy
 ritkben a' Füzvényeket, az erkölz
 csököt is a' módokut azen Némrosz
 ben nem a' Clina stülre; hanem
 mondom, hogy azen Némrosz' erkölz
 csinek is módjainak egy nagy
 viszonytal kellene lenni Füzvénye
 nyaihoz.

Valamins azen Némroszban köi
 látható hazalnak lenniel; a'
 törvényhozó és teljesítő katalom;
 és a' mint minden Dölgárnak saját
 akarója lenne, és a' maga független,
 ségét tettkéte kerént valóvá tenni;
 ugy azen embereknek nagyobb ritke
 több hajlandósággal viselkedne egy
 kez azen katalmak körüll, mint a' mai
 hoz, a' nagy stám nem bixván rend
 kerént elég igazságossággal som is
 késsel minde' kettőnek egyenlőleg ki
 velle'sére.

És valóm

És valaminth a selyesített hatalom,
 rendelvén el minden hivatalokat,
 nagy reményűeket nyújthatna, és
 felelőket isha sem: úgy mindazok,
 a kik attúl nyornónak, kajlandók len-
 nének a mellé állami, a pedig, mind
 azokból, a kik abból semmit sem
 reménylencének, ottomoltathatna.

Itt minden partisk Kabátok lé-
 ven, a gyűlöltég, az irigység, a félt-
 tés, a gazdaguláira és fénylőre való
 áskodón, egész kiterjedésükben meg-
 fogrának jellemi; és ha e másképpen
 lenne, a státus hasonló lenne egy a
 nyavalyától levezetett emberhez,
 a kinek minet semmihez kedve,
 mivel oda lett orvja.

A két pártok között lejövű gyű-
 löltég, kíméletlen tartana, mivel min-
 denkor tehetetlen lenne.

Ön pártok

Bt.

Ezen pártok szabad emberekből
 állván, ha az egyik igen felkapna,
 a' szabadság fogadására mégbe vinné,
 hogg az a' párt elnyomtatván, a' míg
 a' jelgárak, miként a' test segeid
 kereti, a' mástakat felemelnék.

Mikém mindenik Drivatu, mindig
 függeslemül nagyon követné a' maga
 capriciait és kantaiait, az ember
 gyakran változtatná a' pártokat.
 azok közül egyet odahagyna, ismét
 minden barátjának utat adna, hogy
 magát egy máshoz kövte, a' melyben
 minden ellenségeire bökkenne; és
 gyakran ezen követné, a' barátja
 nak is gyököltéget füzve, melyet
 megfigyeltene.

Ezen eseten a' monarchia Driva-
 tar lenne; és az akasztig, rendszer mást
 mainak ellermöre, ő gyakran kénne
 len lenne bizodalmit azokba utz

on
 ———

mi a kik öt legtöbbet háborútanak,
 és bíróvalmaslanságot azokba a
 kik öt legjobban kölgölnék volna,
 szüksegből azt sevon a mit más
 Széjvedelmek megvalakta mivelnek.

ettől fél az ember, hogy egy jót
 alakítsa a mellyet érte, a mellyet
 alig emér, és a mellyet állunk el-
 ve kenshetnek; és a félelem min-
 denkor nagytja a tárgyakat. et
 nép alapja felül nyughatatlan-
 kodna, és azt hímné hogy legbár-
 torlagosabb óráiban is nepevelom-
 ben forog.

emnyival inkább hogy, azok, a
 kik a teljesítő hatalomnak a legz-
 eleve nebben ellenme álltat, nem
 valhatván meg ellensállások, inze-
 vessált indító okais, a Néprek
 vessegőisit nevelnek, a mellyt ha
 nem fogná tudni igazán ha lez-
 nee veszevelomben vagy nem. De

63.

ugyan az azon lenne, hogy vele el-
kerültette a' valóságos veszejeket
a' mellyekre kéőbb kitéte töltetne.

De a' Főványhosó Tess bizonyán a' Néj,
nek bizonyalmával, és világot o'vot-
sabb lévén nálla; az abból az ar-
talmas be'nyomásokat, a' mellyeket
bele' öntöttek, kivexhetné, és mind
latais be'állapíthatná.

Er a' nagy hatkon, a' mellyel azon
szargatás fogna birni a' régi lénye
csatniak felett, a' mellyekben a'
Néjnek egy körvesetlen hatalma vult;
mert midőn az Crátorok azt élet-
getnek, azon negatívoknak minden
kor követkerésk lenne.

É' Péterint midőn a' be'nyomott
vettegeknek nem lenne bizonyos
tárgya, akkor azok csak üres kiar-
balások és csufalkudások stül-
nének

nének; és azoknak is arajó fogonatz
 ja lenne, hogy azok az igazságok
 nak minden rugó tallait megfektet-
 tenék, és minden pilgárokat gígyol-
 merítke' toménék. De ha eren két
 tegeisek, az alapos Fővénység' felőre
 Dulata' alkalmatosságával kár-
 maznának, tehát sükesek, gyákos-
 sok, iszonyatosok lennének, és kiz-
 telen választásokat / catapultyphet!
 Stábnekek.

Itajd fagna látvi az ember egy
 irtaratos csodasádját, a' melly alatt
 minden ismét egyetlennel fagná
 magát a' Fővénység' erőszakoskádó
 hatalma ellen.

Ha, azon esoben, midőn a' nyugz
 hasaslanságoknak nem lenne besó-
 nyos tárgya, valamely idegen hárs-
 madh'ig a' Státust fenyegetné,

65.

és az ennek koronájára vagy di-
csőségét vesztelenné vetné; akkor,
a ki eddig intoroffik engednénk a
nagyobbaknak, minden egyesülne
ismén a "szűcsített" hatalom' hatalmára.

Hogy ha ezivakudások az alapsz
fővények' megöröztövése' alkalmazatás
ságával formálódhat volna, és egy
idegen hatalmattal megjelenés volna;
tehát itt egy "revolucio" samadna
a' melly az "szűcsített" formájára meg
nem változtatná, sem "konstituciójára":
mert a' "revolucio", mellyet az "szűcsített"
ság formál, nem egyebet, mint a' "szűcsített"
hatalmának egy megerősítését.

Egy "szűcsített" Nemzetnek lehet egy
"szűcsített"ja; egy járom alá' vonatott
Nemzet csak egy más "szűcsített"
kaphatna.

Mers

Értes minden ember, a' ki elég erővel bír, annak, a' ki már hasánsalan
 Úr egy Státusban, elérésére, bír elég
 get arra nézve is, hogy maga le-
 gyen az.

Mintstegg, a' szabadóggal élésre,
 Stüktség hogy kiki mondhatta ki a'
 mit gondolt; is hogy, a' megtartatás
 tom, Stüktség még hogy mindenik kiki
 mondhatta a' mit gondolt; sehis egy Pöl-
 gár, ebben a' Státusban, mindens
 mondani is ismi fogva, a' mit a' Pöl-
 vények neki kifejezőleg nem ilvot-
 tak völs meg mondani, avagy ismi.

Ez a' Nemes, mindenkör felhevül-
 ve, könnyebben vereseshesne passzív-
 nál fogva, a' mi az ember, ltkében
 soha sem szül nagy következők;
 is a' könnyü lenne araknak a' kik azt
 kormányozták, hogy vele valódi isme-

terestei' ellen fogattanak.

Ezen Nemesselelte rendkívül fog
na' kezelti Babadagát, mivel ez a
Babadag igazí fogna fogna lenni:
is megakadna, hogy emek álmalma,
vagyonja, jüllőis, inkeretis fel fog
na' áldozni; hogy a' magánta' legkez
ményebb terheket rakna' meg, s' állja
nokkal, a' mellyeket a' leghasznalhatóbb
szjövelen az is jüllőgyaral el nem
viselhetne.

Minthogy pedig ezen Nemesselelte
bíronyságon tudva lenne az, hogy küls
ség eredet nyakába vermi, hogy fíz
letten, azon igen jó romány ség, fer
jében, hogy tovább ne fízletten, tehát
itt a' terhek nehezebbek lennének
azon terhek' órési'nél: az helyett,
hogy vagnak Státarok hól az érvés
négséknél meghaladja a' rokkat.

Atomab

annak egy bátorságot hírele lenne,
 mivel a 'maga magának fogna
 kölcsön adni, és maga magának
 fizetni. Et' megeshetne, hogy era'm-
 ga természetesen orzein felül lenne,
 és ellentétben ellen roppant költő-
 gardagságokba hárna foljamatban,
 a melyeket az ő igazságainak szer-
 méssége és bírvalma valóságosokká
 rendezne.

CC-0 Cluj / Central University Library Cluj

Szabadságának természeténél fogva, job-
 bággaival lenne kölcsön; és jobbágga-
 nak, kik látnák, hogy hírelek el lenne
 ne veszte, ha a Nőmzet meghűdítat-
 na, egy új indító oka lenne, hogy
 egész orzejéből ábralmarrák annak
 szabadságát.

Ha az a Nőmzet egy Szigeres
 lakna, nem fogna kiválsatni lenni,
 mivel őt a különvált hűdítman'yok
 elgyengít

69.

elgyongyították. Ha a földje ezen
 kéigetek jó lenne, még inkább
 nem lenne kövöltető, mivel hadra
 nem lenne szükségé hogy magát gasz-
 tagítsa. És minthogy egyik Pöl-
 gár sem függene a másiktól, minde-
 nik inkább a maga szabadságát, mint
 néhány Pölgároknak, avagy egyedül
 egynek, dicőstőligen dolgozna.

Itt az harci emberek egy fognának
 nézetem, mint olyan mesterségből
 valók, melly hadhoz is gyakran veszte-
 kelmes lehetne, mint emberek, akik
 nek költséltatjai magának a Nemzet-
 nek bajusok; és a polgári minémie-
 ségek itt fontosabbak lennének.

És a Nemzet, mellyet a békeesség
 és a szabadság könnyű természetűvé,
 a pusztított előisélelektől szabadsá-
 tarme, hajlandó lenne kereskedővé
 lenni. Ha ennek vagy egy lenne ezen

eredet;

eredeti portékák közül, a' mik azon dolgok kétségessége kölgeálnak, a' mellyekre a' mesterszembek keze egy ár-
rat teiken, tehát ügyet intéresüket
tehetne az Eg' oron ajándékainak
egyért kiterjedésében lejendő határ-
lásiára.

Ha az a' Nómrot észak felé fekszik,
és a' kelleszén feljűt- lévő" ólóknek
egy nagy kármával bírna; minthogy
ennek sok a' ólmától megtárgyáz-
tott dolgokra lenne küköze, tehát
a' déli Nómpekkal egy küköze, de nagy
kereskedést folytatna: és kiválarván
a' Státusoktól, a' mellyeknek egy határos
kereskedéssel kevesene, az a' Nómrot
tal a' mellyet kiválarzott volna, ritkán-
gaton határos alkuszátokat terne.

Egy Státusban, hol egy ólva-
gazdag, rendkívül való, és más ólva-
ról a' rövatalok sokatlan nagyobb len-
nének, az ember egy határosott vagyon-
nal

41.

nal szorgalom nélkül bajosan élhetne.
 Sok emberek, utazóknak vagy egé-
 ségeknek palástja alatt, kivétel nélkül,
 és a bőrségnek a kölgatig, országa-
 ban is keresésére indulnának.

Egy kereskedő Németnek egy hallata-
 lan nagy számú apróleltos inzeresséi
 vagnak; a tehát bontathatna vagy bo-
 szontathatna ezek módokon. Ez a német
 a legfőbbképpen feltűnő lenne; és az a már-
 nak, az országot, a németnek, és inkább
 emlékezne a méreg, mint a magán
 érdeme.

És annak különben kelid is könnyű
 tűrvényei, a nálla folytatású kereskedés
 része is hajókázásra nézve, olyan tárgya-
 rúak lehetnének, hogy egy tettek, hogy
 ez a német ellentéttel kalmarkodik.

Ha ez a német messzire Colóniá-
 kat küldene, inkább figyelmeztet ke-
 reskedésére mint útszájára.

Chimhagy

Minthogy az ember örömet bévési
 másvá azt a mit nálla bévitetve lát,
 tehát ez a Nemzet Colombiai népjel-
 nek a maga saját igazgatás formá-
 ját fogná adni; és ez az igazgatás
 magával vivén a Mexencéi ígét,
 nagy töpeket látva az ember formáz
 látni még az országban is, hová ez a
 Nemzet lakókat küldött vult.

Eppen ez a Nemzet máskor meghő-
 dishatott volna egy Komités Nemzetes,
 a melyek felvete kikövének jótár-
 ga, gazdagágainak termékei által
 néki irigységet okozott volna; így,
 noha ez a mak a maga tulajdon siva
 vényei adta, mégis az egy nagy
 függésben tartaná az, oly módon,
 hogy ott a pilgének szabóik, és ma-
 ga a Státus rab lenne.

Az meghívított Státusnak egy igen jó
 pilgári igazgatása lenne; ha nem a Nem-
 zetnek

43.

keresek' jussa ábrát nyomtatva leme;
 és réa' nemzetül nemreze Fővénnyek
 raknának, a' melyek olyanok lemei
 nek, hogy bűldog alapja csak kegyes
 lomból való és napán egy úrúrt leme
 tartogatás' alatt.

Egy úralkadó' Nemet egy kigéret
 hadván, és egy nagy kereskedésnek
 birtokában lévén, mindenképpen könz
 ügyü leme annak a' Tengeren erővel
 bírni; és mindegyik szabadságának
 fenntartása kívánma; hogy néh'ne bi
 gyonok sem helyei, sem örökei, sem
 Károlyon sorgei, tehát külsőge leme
 ne egy viri sorge, a' melly a' beücsöl
 re néve jót állana; és tengeri ereje
 minden más hatalmát' a' tengeri
 erején feljül leme; a' melyeknek külső
 gégek lévén pénzüket a' Károlyon
 lévő hadra fordítani; nem leme többé
 elég pénzük a' tengeri hadra.

A' tengeri úradalom elcivől fogva az
 ars birtokló' Népekbe egy törvényes

büfék

büszkeséget adott; miell, magatát ké-
pesnek érezvén mindenütt sembehajrá-
ni, azt hitték hogy hatalmak nem
keskenyebb az Occánál.

É a' Nemzet egy nagy befolyással lehet-
ne az emberjainak ügyeibe. Olyan, midőn
az a' Nemzet nem firttára hatalmat
hivittára, úgy inkább ~~gyűlölködés,~~
~~minimális befolyással rendelkező,~~
~~szűkebb körökben, mint a' Nemzet,~~
járnának barátság után, és
felnének inkább gyűlölködésről, mint
igazságátinak átkarátlanjáról, és
belső vergődése nem láthatna az igei.

A' helyesítő hatalomnak így a' Cse-
sors, hogy belülről mindig nyugha-
talanitadon, és kívülről becsülte.

Ha törtenne, hogy az a' Nemzet néz
melly alkalmatosságokkal az alkudo-
zásoknak Európában köréppinjává
legyon, tehát az a' Nemzet egy kevés-
sőbb jámborsággal, és jó hittel visel-
tetne

tetne itten másokról, mivel önmű-
 sterei gyakran köteleve lévén magok
 viselésre igazolni egy Néptanácsi elöt,
 munkálkodásaik nem lehetnének
 titkosítágot, és kénytelenek lenné-
 nek erre nére egy kevéssel emberse-
 gesebb emberek lenni.

Deon kívül, minthogy némelly mű-
 don az előadandó dolgakról felelők len-
 nének a' mikor egy alattomos önköze-
 gés: une conduite désouvenée; külföt-
 ne, tehát rájuk nére a' legbarátság-
 osabb lenne az igazabb önkényre véres.

Ha a' Nömeteknek bizonyos időben
 a' Nömetnél egy mérték kesken hatalma-
 lett volna, és a' önkényes felmagasztal-
 van a' Népes módos talált volna azok-
 nak lealattomítására; tehát a' Nagyk
 lealattomításának pillantása, és azon
 pillantás kiránt, hol a' Néps kérdése
 volna ezemi raját hatalma, találtant
 volna a' végtől végig' jöttje.

et meg

et meg lehetne, hogy az a' Nömröt hajj
 Don egy akaratos hatalom alá vették
 tetve lévén, ennek még több allat-
 matosságokban Syllustát megtartat-
 ta volna; oly' módon hogy, egy szabad
 igazgatósnak fundamentumán gyalsón
 harántalan igazgatói, for májái szem-
 lélne az ember.

et mi a' Vallást nézi, mint hogy ebben
 a' Státusban mindenik Pölgárnak
 saját akaratja lenne, és következőleg
 saját ^{BCU Cluj / Central University Library Cluj} ~~szé~~ vagy fantáziája által vezérel-
 tetne; a' törvénye, hogy vagy mindenik igen
 válogatás nélkül viselkedne a' deligiónak
 minden nemei azánt bár minjélek is
 lenne nek azok, arra jutván az egész
 világ, az iralkodó Vallásnak elfuga-
 va vára hajlandó lenne, avagy hogy az
 ember közönvégeten burgó lenne a'
 Valláshez, oda érén, a' akadaiakat meg-
 sekedésnek.

et nem lenne lehetetlen, hogy ezen
 Nömrötben találatának olyanok
 a' tipnek

H.H.

a' kiknek nem lenne vallása, és a' kik
azonban nem akarnák megkennedni,
hogy kényszerítve legyenek a' hitvallásra
azt a' melly Vallást követnek, ha valand-
lyikhez tartanak magokat: mert öök
majd észre veszik, hogy az életheir-
gyonok nem inkább az öök mint
gondolkodások' műdjé; és hogy a' mi
egyiket szabadon hagyja, a' mászt még
jobban elveheti.

Ha a' különböző Vallások között vol-
na egy a' mellyek a' rabulgaság' aszján
mivel többre volna bevitelre, az is
gyátlóleser fogna lenni; mivel, minthogy
mi a' dolgokról a' küttesetek és azon
közvet-járulandók arán, a' mellyeket
mi alájok vesünk, isélünk, az is
tehát az a' Vallás a' lélek előtt a' be-
badság' képrelesével soha nem fogna
megjelenni.

A' Fivőnyök azok ellen a' kik az a'
Vallást vallanak, nem lennének véron-

gerők
=

gerők; mert a Kabaddig Jaha sem ta-
lál fel efféle büntesítést: de azok
olyan jószágok lennének, hogy mind azt
a rosszat akornák a mi hűség vérsel
végben mehet.

Ez az módon megtörtenhetne, hogy
a Paptágnak olyan keves híre legyen,
hogy a többi Polgároknak többsé-
nének. Így az helyett, hogy megkülö-
nösen a Paptáig, inkább szeretné
a sülti ronszbéliéssel arislni ugyan ezen
terhelen, és ezt néve arin egy tar-
tet is formálni: minthogy pedig a Paptáig
mindenkor azon lenne hogy magára
vönnyá a Nép tekintését, magát egy
inkább humyáskodó élet, egy tar-
táskodóbb visélet, és tekintábor-
kölcsök által fogná megkülömbös-
tetni.

És a Paptáig nem pártfogulhat-
ván a Vallást, sem maga és által nem
pártfogolathatván, a kintkeritő ke-
rő nélkül hitetmi igyekezéssel látni

Jegye

fajna az ember annak iróttalaláll
igen jó munkátot kikerkedni; a jó
Valóság gondviselésének is kijelentés
sének megbizonyítására.

Megfontelnak, hogy az ember az
nak gyülekeis kijátkodná; és az sem
angedné meg, hogy vidda élésis meg
jovissa; és hogy, a szabadságnak
egy eszelenségnél fogva inkább
kötne az ember reformátívját süké-
leslenél. BCU, China Central University Library, Chongqing
hogy a Pappák reformátor legyen.

A Népválasztás egy részis s évén
a fundamentális Constitutionnak; allam-
jobbak lenének mint orálat: de
egy orálat övdalról, a Nagyk, azon szab-
badság Országában, a Népközbeboerát-
koróbbak lenének; a Karok hat in-
kább különvátrak, is a keméjiek inkább
övevelegednek lenének.

azok a kik igazgatónak egy katar-
lommal bírván, a melyek, úgy mondva,
magát

magát emlegeti, és mindennap ujjíja,
inkább a szörények asokra, a' mik
nékiük hast rosvok, mint asokra kik
öket mulattatnák: e szörény itt az
ember kevés udvarosokat, hírelke-
zőket, tottalkedőket, végre olyan
féle embereket, a' kik a' hágyok által
még lelket' ürességek is fivessestnek,
fugna látni.

Itt az ember nem fogná az om-
bereket talantomai avagy furcsa-
ságai szörény becsülni, hanem valódi
mínémütségei szörény; e szörény nem
bül csak kettő" van, a' garidaglakok
és a' személyes érdem.

Itt egy tartói, nem az híjjábaraz
lóság finomságán, hanem a' valóságos
szüktégekben spült luxus lerne; és az
ember a' dolgokban csak a' szörény
szettől asokba helyes szörény gyönyö-
rüségeket fogná keresni.

Itt az

Itt az ember egy nagy bövösben élne, és azonban innen a semmi ségek számkivetése lenne: és kérem többetnek többje lévén min alkalmatosságok az elköltési, az egy ritka módra fordítanak: és ezen kémszerben többet miniszler találtotna.

Elintégg itt az ember a maga hatalmai mindig elfoglaltak, nem fogna a közönséges élettel foglalkozni, a mely az hivalkodásból, és valóságos orre ideje sem jupralenni.

A rómaiak évenkénti időszerűsége az akkori hatalom felállításának is időszerűsége. az hatalom igazgatás külső a tárgyát, és a tárgyáig kéri a fenyvátást.

Mind több emberek vannak egy kémszerben, a kiknek szükség van gyon egy más közt a kimelkésük.

re

re is a' telítelkedésükre, amél több
 esinottág vagyon ott. De inkább az er
 kálcsök esinottága mint a' módoké
 az, a' mi minket a' barbarus Népek-
 től megkülönböztet.

Egy Nemzetnél, hol minden ember
 a' maga módján a' Scatus, adminis-
 tratívájából rekesz vesken, a' fejér né-
 peknek sellyességgel nem kellene
 a' ferjfiakkal ölm. Ok hat okomér-
 mesedek, az az, jelenték lemenek:
 er a' jelenték esinabná ki virtus-
 saikat, a' onq a' galant érsiához sem,
 mit sem tudó ferjfiak magokat
 egy ferleségre tudák, a' mi rékisk
 hagyá minden szabadságaikat
 is dologtalanságokat.

Is a' Fővények nem lévén hozat-
 tatva egy privát személyes inkább
 mint másért, mindenik okonarcha-
 nak nérne magát; is eren Nemzet,

ben

ben, az emberek inkább frigyetek,
mint pályáztatásnak lemeinek.

Ha a' klíma sok embernek egy
nyughatatlan lelket, és társas
adati volna, úgy egy Országban
a' Constitutio minden embernek
egy reket nyújtott volna az Igazgató
társul és politikai intenciókat,
sokat fogna az ember a' politikáról
beszélenni; az ember embernek
fogna látni, a' kiben élnek abban
történetek, hogy történetekes kámi-
gadtanak, a' melyek a' dolgok' ter-
méte és a' koreneve; nyakata-
gát, az az, az embernek nére, ha
jósn vagyok. Kámiattól alá vet-
tetve.

Egy szabad Nemzetben, igen gyak-
kon mind egy, ha a' privátok jól
vagy rosszul szenvednek; de ha cesz
vegnak: abból jön a' szabadság, a'

melly

melly ugyan azon csövegészek követés
kerészi felüll jót áll.

Eppen így, egy despotai igazgatás-
ban, egyenlileg vesztelmese, jól vagy
rosszul okoskodik az ember; elég ha
okoskodik, hogy az igazgatásnak min-
czipriuma megbántatottan.

Fokan, kik nem tünődésnek sem-
kének kedve után, magokat az ök
kedvére hagyják. Hibben, idővel bíva,
saját elmejék által kényszerítve:
minden dolgoknak megveszésében
vagy azok arányi utálatnál, ök ke-
véséslenek kemének, bátor anny-
nyi okok vagnak azzá nem kemiek.

Egy Dölgör sem félve egy Dölg-
gárról is, az a kemény kevéj lenne;
mert a 'Királyok' kevéjé' fönk fön-
vamentoma az ö függetlenség-
ben vagnon.

et 'Kabad

85.

et 'Skabad Nómroek büszkék, a' többiek lehoznak könnyen híjjábaralók.

De azok az oly' büszke emberek igen magoknak élve, gyakran eméres, len emberek' közönsé találnak magokat; gyávák lennének, és az ember nélkül, legtöbb időben, az ártalmatlan gyermekek is büszkeségnek egy csoda' látat veggülesés fagná' látmi.

et 'Nómres' caracere kiválsképpen föbéli' munkáitból tettsone meg, a' melyekben az ember sokat olvasott embereket látta, és a' kik mindens egyezveil gondoltak volna.

et 'Fársalková' tanít meg minke a' nevestégek dolgának síkreve'selése; a' magánosság' csinál minke alkalmas sabbá' a' testeknek síkreve'selése. Juny ol'vó' írástait mondóvók lennének; és az ember nálat elég juvená' írást fagná' látmi a' míg egy Horatiusra találólna.

et 'feletrébb hasársalan monarchiák

ben

ban, az Amerikaiok aláírják az igazságot, mivel minden szabad állapotot mondani: a' felelőbb szabad státusokban, ők aláírják az igazságos szabadságok miatt, a' mi mindennapi Lakadályokat kivéve, minden egy rab, ja képen felelősje elvételésinek, a' min rabja lenne egy Papotának.

És ők' Poésia' gyakrabban a' salálmány-
nak azon eredeti atrombaságával bírnak,
mint egy bizonyos delicatissim,
mely a'ja az élet, benne salálmifog-
na az ember némely dolgát, a' mi inkább
kiszellőne az Angélo'atikály' orjához,
mint a' Raphaél' gratiájához.

Kolozsváron, 1834-ben, December 17-kén,
kiírta az a' Kolozsvári Cafinnak
adva Bank' Piván Direktorjának

